

ROPOVNIK.

List za šolo in dom.

Izhaja 10. in 25. dan vsakega meseca, ter velja za celo leto 3 glđ., za pol leta 1 glđ. 60 kr. — Posamezne številke dobivajo se po 15 kr. — Na anonimne dopise se ne ozira. — Rokopisi in na oceno poslane knjige se ne vračajo. — Spisi in dopisi naj se blagovoljivo pošiljati (frankirani) vredništvu; naročnine, oznanila in reklamacije pa opravištvu: Reiserstrasse 8 v Mariboru. — Za oznanila plačuje se od navadne vrste, če se enkrat natisne 15 kr.

Vsebina. Kako in dri kateri priliki se ima deca o varstvu živali in rastlin poučiti? — A. M. Slomšek. — O rabi navorja. — Pospešujmo branje dobrih bukev med Slovenci. — Logika. — Dopisi. — Razne stvari. — Spremembe. — Inserati.

Kako in pri kateri priliki se ima deca o varstvu živali in rastlin poučiti?

Vzvišen poklic, njegove prednosti pred vsemi družimi bitji, um in sree njegovo veleva človeku, da mu bog ni dal v roko brezmejno gospodarstvo čez druga bitja, da bi gospodaril nad njimi sè svojimi strastmi in slabimi nagoni, ampak posadil ga je na prestol pozemeljskega kraljestva, — da bj vladal umno, previdno, pravično, nesebično in da bi ne zlorabil svojih moči na kvar drugim bitjem. On dal mu je zmožnosti, presoditi, kaj je dobro, kaj zló, podal mu je bistro oko telesa in duha in ga vpeljal, kakor nobeno drugo stvar v skrivnosti stvarjenja. Človek mu tedaj ne sme biti nehvaležen, ne sme svojih zmožnosti zanemarjati, ampak prizadevati se mora tem bolj umne naredbe stvarjenja spoznavati.

Ako bi mislili, da to človek na vsak način doseže in da so mu pota, po katerih ima hoditi proti omenjenemu smotru že itak odprta, bi se varali. Ko liko ljudi živi nezavednih, enako ubogemu njemu podložnemu bitju, baš toliko pa jih zlorabi svojo moč in se v strasti sè slabim srecem pregreši nad naravo in stvarjenjem po zlobnem ali pa nepremišljenem ravnanju.

Človeka tudi tu na pravo pot peljati, po kojej ima doseči cilj, proti prirodi previdno in pravično ravnati in na drugi strani to, kar mu priroda ponuja, prav uporabljati — je stvar odgoje.

Ker pa našemu ljudstvu v dosego tega cilja pripomočki manjkajo, je poklicana šola ne le po važnosti, ampak tudi po zmožnosti, rešiti to imenitno nalogo.

Povdarjati nam je v prvi vrsti, da nam v dosego smotra našega ne zadostuje samo odgoja srca, in tudi ne samo odgoja uma, ampak vsestransko obraževanje vseh dušnih sil na podlagi moderno detovodskih, zorbno preskušanih pripomočkov, kojih ima šola največ na razpolaganje prvič v občē itak že v svoji organizaciji, drugič pa v svojih predmetih.

O prvem splošnem sredstvu govoriti je odveč. Dobra, prav vrejena šola ima zasledovati dva cilja, formalnega in materijalnega: ima gojiti in posredovati

posamezne znanosti. Obe poti v dosego našega smotra ste važni in ne mogli bi se odločno izreči za prednost te ali one; po obeh potih imamo hoditi, ako hočemo deci vzbuditi čut do narave in upljevati na njeno sree, da postane sprejemljivo za plemenite vtise narave, in na otroka um, da ni slep za umne naredbe vesvoljnega sveta. Če bodemo toraj odgovarjali prašanju, pri kateri priliki se ima deca o varstvu živali in rastlin poučiti, djali bodemo kratko, da ima šola takih priložnosti dovolj. Odrekati je ne moremo nobenemu predmetu, kajti vsak je sredstvo izgoji; in kedar gojimo, smo itak na potu do našega cilja.

Med predmeti ljudske šole služi nam v to veronauk. Pa kako se ima veronauk v ta namen učiti, je važneje, nego kaj se ima učiti. Suhoparno besedičenje, mlačno dociranje in morilno (memoriranje), zapamtovanje bi pač ne vpljivalo odgojevaljno. Deca bi nikakor ne spoznala božjih naredb, ne vsadil bi se ji v srce oni sveti strah pred njimi, koji ne pusti človeku proti naravi nikdar grešiti. Beseda veronauka naj bode živa, naj vžge um in ogreje sree za Boga in naravo, naj uči razmerje med človekom in mrtvimi stvarmi in posreduje ljubezen njegovo do narave.

Seveda se to ne doseže z dogmatiko in visokoučenim tradiranjem, ampak s poukom o krščanski nravnosti in s priprosto pa lepo besedo. Ali nam ni tu Izveličar naš najboljši izgled? Njegovi krasni primeri so priprosti, a vzeti so iz narave, in baš zato morda tako milonježno upljevajo na sree in čut. Našega mojstra pesnemati poskušajmo, dajmo deci evangelij v roke in odprli bomo dušo naravi.

(Konec sledi.)

Anton Martin Slomšek, pedagog, domo- in rodoljub slovenski.

Spisal Franjo Jamšek.

(Dalje.)

41. Kdor moliti ne zna, naj se na morje poda.
42. Kdor navzdol ne zavera, les ne zapera, pa mut ne plačuje, ne pride daleč po svetu.
43. Kdor mi prihodnjo nedeljo vse to dobro zna, ga ne dam za sto centov zlata.
44. Kdor se k mizi siliti da, visoko glavo — trebuh pa-prazen ima.
45. Kdor za drugimi preveč pozveduje, rad sam sebe pozabi.
46. Kdor jezik in pero prav pelja, tak mož kaj velja.
47. Kdor si prerajtati ne zna, ga lahko vsak eigan goljfa.
48. Kdor mlad drevje sadi, star sadja dobi.
49. Ki mesnice po svetu nosi, pregrebe za prijaznost prosi; — iz pan kelev bodo plenice.
50. Kedar igra narbolj kaže, tistikrat se narraj slaže.
51. Kislo repo prodajati, vmes pa lagati in črez hude čase toževati (onemu, ki te obišče), ni po krščansko. Dober rad druge razveseljuje; le neprijazen (odljuden) se kisel dela, kakor bi ga grizlo.

52. Kjer se veliko žganja pije, tam je veliko boja in morije.
53. Kjer nobene postave ni, veljajo same pesti; tam se nikdar ne pomudi (potujoči rokodelčič).
54. Kjer stari delajo, mladi pa tobak kadijo; tam pogosto boben ropoče.
55. Kjer je med družino zastopnost v pravičnih rečeh; tam je veselje.
56. Kjer je veliko truša, je malo prida.
57. Kmetskemu človeku gosposka suknja tako stoji, kakor prasici sedlo; oblačila na posodo jemati, pa se ž njimi bahati, je ravno, kakor bi se pura s pavovim perjem lišpala. Noša človeka, njegov smeh, in njega hvoja pokaže, kaj velja.
58. Kmetu, ki preveč na planete gleda, se zgodi, kakor zvezdogledu, ki je grede tako dolgo v zvezde gledal, da je v jamo padel.
59. Katera (ženska) veliko z lučjo okoli krili, v kratkem pogorelka cvili in prosi vbogaime.
60. Konj pravi: „V breg (klanec) ne tiraj me — navzdol ne jezdi me — po ravnem goni me — v hlevu ne pozabi me.“
61. Križevača ali križana krona velja 2 gld. 30 kr.
62. Lajše je vselej se nesreče varovati, kakor ubraniti.
63. Le po malem se v tintnik pomoči, da se ne zaliva in na popir pisarske svinje ne napravljajo; kajti take prasice se ne dajo prodati.
64. Ljudje, ki cerkev in šole opuščajo, izveličanske nauke zamudijo, se poživinijo; živine pa Bog v nebesa ne vzame
65. Ljubo je doma, kdor ga ima; pa ga moramo tudi varovati, ne več zapraviti, kakor pripravimo.
66. Mladi ljudje radi zvečer norijo, zjutraj pa dolgo ležijo, kar pogosto duši in truplu škoduje.
67. Le hudobnega človeka se je bati.
68. Mladi kmetje radi konje redijo in na cesto hitijo; pa veliko jih svojo domačijo zavozli.
69. Mladenčem je nauka narbolj potreba. . . . — Oj, joj! moški imajo dohre glave — pa trde buče.
70. Na dobri volji se človek narlaže spozna in prodaja, pa večidel v svojo zgubo.
71. Naj si ravno beseda ni konj, je pa kamen, ki ga težko odvališ. Lahko se vrže, pa težko pobere, še težej rana ozdravi, ki jo bližnjemu z jedno besedo narediš.
72. Na strehi je 100 vrabeljnov; ako jednega ustrelim, koliko jih še na strehi ostane?
73. Narlepša božja pot je tisti kraj, kjer se kaj lepega naučiš in zvesto Bogu služiš.
74. Ne strašite drugih za kratek čas; strah je zdravju strup, in marsikateri noroglavec je svoje strašenje drago plačal.
75. Ne pravi, kar znaš, ampak pokaži.
76. Pamet je boljša ko žamet.
77. Ni še dosti skušano to napravilo, pa manj bo vendar škodovalo, kakor hudo uro kaditi, v meglo streljati ali neumno zvoniti.

78. Pa vam povem, da bi ne bilo prav, lepo pisati, pri domačiji pa vse nesnažno imeti, in če bi dekleta raj za pero prijela, kakor za metlo.
79. Pijanca z gorečo lulo v zobeh rajši v lužo, kakor na slamo.
80. Poskusi, predenj verjameš.
81. Pravijo, da kjer ima Bog en oltar, ima peklenšek dva.
82. Prazna je vera, da duh nazaj hodi.
83. Pretesna obutev in premala obleka je že pol bolezní.
84. Pred cerkvijo tobak žgati, ali pa po drugem spolu zijati, je grdo in greh.
85. Pri cerkvenih vratih ostajati . . . . ni pošteno. Le blato se pred pragom otrebi in pusti.
86. (Pri kvartah v krčmah) je več goljufov in lačnih trebuhov, ko pridnih delalcev.
87. Prideš (rokodelčič) v mesto in najdeš, da po trgu trava raste, ali pa gnojnica teče, ne išči dela; tam so prteni gospodi doma, katerim se močnik po gumbah obeša.
88. Pred polnočjo dve uri spanja več izda, ko zjutrajnih pet.
89. Razstrgani hodijo lenuhi, okrpani pošteni možje; le potepuhom palec iz škorna gleda. Od prekošatih čamrov rada glava boli — od nove šege pa oči, ako ni pametna.
90. Ptuja nesreča vas mora zmodriti.
91. Se v roko ali pa po tleh vsekovati, je po svijnsko.
92. Se v pričo ljudi obirati, je po cigansko.
93. Si pri kaki gospodi na obedu, glej, . . . da ne boš polžev z laktom tolkel, kakor bi bili orehi.
94. So kmetski ljudje leseni, jih grozi odkriti se in roko podati, tam so jasle več vredne, kakor pa šola.
95. Svetlih uhanov nobena pametna kmetica ne nosi, tobaka ne šnofa, še manj kadi; ne bila bi taka snaga za kuho. Nesnažna ženska pri hiši, še tako bogata, in pa svinja s zlatimi uhani.
96. Skrivnost božje moči je velika, pa te skrivnosti Bog ni starim babam, ne rokovnačem, ne eiganom razodel, katerih veliko se še prav prekrizati ne zna.
97. Take kršence (vlačuge) so fari, kar so stenice v hiši, ali pa molj v žitu.
98. Spoznali so, da tudi vrabelj zrno zasluži, ki ga pozoblje.
99. Škodljivo je, da pesterne ali druge babe male otroke strašijo, da jih bo bavbar vzel, če tiho ne bojo.
100. Tak človek, ki starim ptičem ljube mladiče vzame, je volku podoben, ki skrbni materi dete iz zibeke kavsne.
101. Tako se ti ne bodo v računih krave smejale, pa te tudi babe ne goljufale, kadar pridejo medico pit
102. Tako je Belk 40·51 gld. v starem gradu vsejal, pa težko da bi mu kedaj cveteli.
103. Tudi beseda človeka ybije.

104. Varovati se je vsakega pijanca in se mu sè senenim vozom izogniti, zlasti pa žganjepivcu.

105. Vaše (krčmarjev) hiše bi imele biti hiše dobrote, pa so le mesnice pohujšanja in pregrehe.

106. Več od zlata in srebra nam drevje dobrega dá; zato je prvo dober Bog v zemljo zakril, drevje pa po zemlji razsadi.

107. Veliko dobrovoljcev — malo dobrih gospodarjev.

108. Vsak oče naj bi svojemu otroku, vsak kumej svojemu zetiču drevec vsadil, naj bo z otrokom rastle in sadú prineslo. Nas že dolgo ne bo, drevo še bo rodilo in otroka vas spominjalo. Vsako rodovito drevo je denar, ki iz zemlje cveti.

100. V kraju, kjer kmetov pri solnčnem vzhodu na polju ne srečaš, jih najdeš gotovo po solnčnem zahodu pozno v noč v krčmi.

110. Vsaka nesreča gotovo srečo prinese.

111. Vsaka reč se po svojem licu pozna, človek pa po svojem zadržanju.

112. Že mnogi frkovec je rudečega petelina na streho vstrelil.

113. Železo rija sne, truplo pa lenoba.

114. Že neka avša je gorečo tresko v škopnato streho vtaknila, da se je streha vnela in hiša pogorela.

115. Živinče, ki se prehitro zaleti, tudi hitro cafne, ali se celo pretrga.

(Dalje sledi.)

O rabi navorja.

Prof. Fr. Hauptman.

(Dalje.)

Navor metalec nahaja se tudi v človeški okostnici. Nekatero kosti predstavljajo fizikalne stroje, na njih pričvrščene mišice pa delajo, kakor premikajoča sila. Podlahtnica je ednoramni navor, kojega podporišče je v komoleu, prav blizu komolea pa je prijemališče gibne mišice. Rama sile je tedaj jako kratka v razmeri z ramo bremena, ki je s podlahtnico jednake dolgosti, a podaljša jo še zapestje in dlan. Če se gibna mišica le nekoliko skrči, naredi roka velik lok; telo, katero v roki držimo, dobi veliko hitrost. Z roko „mečemo“.*)

b) Ako je rama sile večja od rame bremena, tedaj je sila manjša od bremena in pri nihajočem navorju je lok, ki ga premeri prijemališče bremena, krajši od loka premikajoče sile, hitrost pa s katero se breme premiče, je razmeroma nezatna nasproti bitrosti, s katero se premiče prijemališče sile. V tem slučaju zmaga majhna sila razmeroma velik upor ali pritisk bremena. To se pravi: „z navorjem stiskati“.

N. pr. Navor rabimo kot tiskalec, kedar „vzdignemo na vago“.

Če peljajo kmetje iz strmih bregov snopje, krmo ali steljo na garah domu, ne nataknejo samo namesto gornjega kolesa kobacelj, temveč zasadijo od

*) Gl. Woldrich-Erjavec, somatologija str. 28. slika 31. in 32.

zgornje strani v gare dolgo ostro, s katero zopet „na vago“ drže, da se gare ne prevržejo.

Škarje, klešče, noži, vile, vilice, srpi, kose, lopate, cepini, kljuke pri vratih, krevlji, ključki itd. rabijo se kot navorji. Kateri izmed njih so metalci, kateri tiskaleci? Kateri so jednostavni, kateri sestavljeni stroji? Kateri so ravni, skrivljeni ali kotni navorji? Kateri dvo-, kateri jednoramniki?

3. Navor se rabi pri neštevilnih sestavljenih strojih kot postranski člen, kojemu je smoter *prenašati gib* v ugodnej meri *od člena do člena*. N. pr. pri vodnih sezalkah, parnem stroju, kolovratih, šivalnih strojih, strugalnicah (Drehbank), vretenih itd. Razna gonila in kruke (kurbelu) so po svojem bistvu navorji.

VIII. Računski primeri o navorju.

1. Breme 24 kg dela ob 12 dm dolgej rami. Kolika je ravnotežna sila, ako meri nje rama 36 dm.

(Nekaj nalog hočemo razrešiti s pomočjo prve oblike zakona, namreč z razmerji. Seveda nam je treba znati, kako se račun, kolikrat večja je količina A od količine B?)

Rama sile je $[36 \text{ dm} : 12 \text{ dm} =]$ 3krat toliko od rame bremena, tedaj mora sila biti ednaka tretjini bremena, t. j. $[24 \text{ kg} : 3 =]$ 8 kg.

2. Ako je ravnotežna sila = 50 kg, njena rama = 3 m; koliko sme v stanu ravnotežja biti breme ob rami = $\frac{1}{2}$ m?

(Z razmerji). Rama sile je $[3 \text{ m} : \frac{1}{2} \text{ m} =]$ 6krat toliko od rame bremena. Zato mora breme 6krat toliko biti kot sila, t. j. $[50 \text{ kg} \times 6 =]$ 300 kg.

3. Ob katerej rami je sila 15 kg ravnotežna bremenu 85 kg, katero dela ob $1\frac{1}{2}$ m dolgej rami?

(Z razmerji). Breme je $[85 \text{ kg} : 15 \text{ kg} = \frac{17}{3}$ krat] (beri: 17 tretjin-krat) večje od sile; zato mora rama sile $\frac{17}{3}$ krat večja biti od rame bremena, t. j. $[\frac{3}{2} \text{ m} \times \frac{17}{3} =]$ $8\frac{1}{2}$ m.

4. Ob konceh 4·9 m dolgega dvoramnika delata vzporedno uteži 252 kg in 42 kg. V katerej točki treba je navor podpreti, da vodoravno stoji?

(Z razmerji.) Breme je $[252 \text{ kg} : 42 \text{ kg} =]$ 6krat toliko od sile, toraj rama sile 6krat toliko od rame bremena; ali — takšnih dalje, kakor je rama bremena, biti mora v rami sile 6, v celem navorju pa 7. Razdelimo toraj navor na 7 enakih delov. $[4·9 \text{ m} : 7 = 0·7 \text{ m}]$. Prva delilna točka na strani večje uteži je podporašče in sicer je rama bremena = 0·7 m, rama sile pa $[0·6 \text{ m} : 6 =]$ 4·2 m.

5. Na navorju, kojega rami ste si kakor $3\frac{1}{5} : 7\frac{1}{9}$, dela ob kračej rami breme 100 kg, katera sila mu je ravnotežna?

$$(S \text{ sorazmerjem}): S : 100 \text{ kg} = 3\frac{1}{5} : 7\frac{1}{9}$$

$$\begin{array}{l} \phantom{S : 100 \text{ kg} =} [\frac{16}{5} : \frac{64}{9}] \\ \phantom{S : 100 \text{ kg} =} [9 : 20] \end{array}$$

$$S = \frac{100 \text{ kg} \times 9}{20} = 45 \text{ kg.}$$

6. Rama sile je 1 m 5 dm daljša od rame bremena. Ako ste si sila 32 kg in breme 128 kg v ravnotežji, kolike dolgoti je a) vsaka rama, b) ves navor?

(S produktno enačbo). Imenujemo ramo bremena = b ; tedaj je rama sile = $b + 1.5 m$, in po obliki III. je:

$$128 \text{ kg} \times b = 32 \text{ kg} \times (b + 1.5 m)$$

Daleč na obeh straneh z utežno jednico 1 kg :

$$128 \times b = 32 \times (b + 1.5 m)$$

$$128 b = 32 b + 32 \times 1.5 m$$

$$96 b = 32 \times 1.5 m$$

$$b = \frac{1.5 m}{3} = 0.5 m.$$

Rama bremena = $0.5 m$, rama sile = $0.5 m + 1.5 m = 1.9 m$

Dolgost celega navorja = $0.5 m + 1.9 m = 2.4 m$

7. Drog, ki je $2\frac{4}{5} m$ dolg, sega $4 dm$ globoko pod klado, katera manj teži s $3\frac{1}{2}$ met. centi. Koliko sile treba je delalcu ob daljšem koncu droga, da vzdigne klado?

Drog se tukaj rabi kot jednoramni navor. Da razrešimo nalogo, treba je najprej izračunati ravnotežno silo.

Rama sile je [$2\frac{1}{5} m : \frac{4}{10} m =$] 7krat tolika od rame bremena, tedaj je ravnotežna sila 7. del bremena, t. j. [$350 \text{ kg} : 7 =$] 50 kg .

Delavec, ki dela s to le silo, vzdržal bode klado v ravnotežju. Hoteč vzdigovaje premakniti jo, naj silo za nekoliko poveča. Bolj ko delujoča sila narašča nad 50 kg , tem hitreje bo se vzdigovala klada.

8. V dosedajnih primerih nismo se ozirali na navorja lastno težo, v sledečem hočemo jo vzeti v račun.

Dva metra dolg navor podprt naj bo ob enem koncu, njega težišče je 40 cm od podporišča ni njega teža = 25 kg . Ako dela v njegovej sredini breme 60 kg navzdol, kolike sile treba je delavcu ob prostem koncu navorja da ga vodoravno vzdrži.

(Da lažje pregledaš ves položaj, predoči si ga na risanem liku). Na navorju dela dvoje bremen, njegova lastna teža in še posebno breme. Vrteča moč, koje obe vskupno provzročite, jednaka je vsoti posameznih vrtečih moči. (Vse rame naj izrazimo v metrih)

$$\text{Vrteča moč navorjeve teže} \dots = 25 \text{ kg} \times 0.4 = 10 \text{ kg.}$$

$$\text{„ „ bremena} \dots = 60 \text{ „} \times 1 = 60 \text{ „}$$

$$\text{Vsota vrtečih moči obeh bremen} \dots = 70 \text{ kg.}$$

Zdaj glasi se naloga tako-le: „Katera sila ob rami 2 ravnotežna je bremenu 70 kg ob rami 1?“

[Sklepaj na pamet ali pa razreši ednačbo: $2 S = 70 \text{ kg}$].

Odgovor: Delavec vzdržal bo navor v ravnotežju s silo 35 kg .

(Dalje sledi.)

Logika.

Spisal Dr. Josip Križan,

kr. gimnazijski profesor v Varaždinu.

(Dalje.)

§ 63. Četrta oblika brezuvetnih sklepov.

Četrta oblika brezuvetnih sklepov zove se po izumniku Galenova, in postala je, kakor se to po srednjem pojemu vidi iz prve po obratu obeh prednjih rekov. Vsled tega je obrazec četrte oblike ta-le:

$P < M$	Vse ptice so živali, ki skozi pljuča dišejo.
$P < S$	<u>Vse skozi pljuča dihajoče živali so vreteničarji.</u>
$\frac{1}{2}S < P$	Nekateri vreteničarji so ptice.

Načini četrte oblike izrazujejo se z besedami:

Bamalip, Calemes, Dimatis, Fesapo, Fresison.

Pa ker je četrta oblika obrnena prva, zato moremo njene načine izvajati, ako jim zamenimo prednje reke, pojme S in P in ako sklep obrnemo po prvem pravilu obrata sodov. N. pr. Barbara in Bamalip.

$A M < P$	$A S < M$
<u>$A S < M$</u>	<u>$A M < P$</u>
$A S < P$	$I P < S$ <i>conversija</i> $\frac{1}{2}S < P$.

S tem načinom dobivamo Calemes in Dimatis iz Celerant in Darii. Iz načina Ferio izvajamo pa po čistem obratu sprednikov načine Ferison in Fesapo.

Primeri: Bamalip: Vse ptice so živali s perjem pokrite.
Vse s perjem pokrite živali nesó jajca.
 Nekateri živali, ki jajca neso, so ptice.

Calemes: Ljudje so umrjoča bitja.
Nobeno umrjoče bitje ni večno.
 Večna bitja tedaj niso ljudje.

Dimatis: Nekateri čveteronožne živali so sesalci.
Vsi sesalci dihajo skozi pljuča.
 Nekateri od skozi pljuča dihajočih sesalcev so četvero-
 nožne živali.

Fresison: Trikotni niso mnogokoti.
Nekateri mnogokoti so pravilne geometrične podobe.
 Nekateri pravilne geometrične podobe niso trikotni.

Fesapo: Preme (Gerade) niso krivulje (krumme Linien).
Krivulje so znamenite geometrične črte.
 Nekateri znamenite geometrične črte niso preme.

§ 64. Lastnosti brezuvetnih oblik in njihovih načinov.

Omenjene oblike brezuvetnih sklepov imajo te-le lastnosti.

1. Vsak brezuvetni sklep obstoji iz treh glavnih pojmov, in vsak teh pojmov nabaja se dvakrat v sklepu in sicer S v spodnjem reku in sklepu, P

pa v vrhnjem reku in sklepu in slednjič nahaja se *M* v obeh sprednjih rekih. Samo dveh glavnih pojmov ne sme imeti, ker takrat bi bil nelastovit ali nepopoln sklep. Ako bi pa več pojmov imel, nego tri, tedaj bi nastal tako imenovani pogrešek: Quaternio terminorum. N. pr. poštenjak se odlikuje — tat pa zaničuje; tedaj?

2. Ako se isti pojem v istem sklepu ponavlja, mora svoje prvobitno značenje zadržati, ker inace postane pogrešen sklep (*vulpeculum*). Te vrsti napačni sklep bil bi ta-le:

mus caseum rodit;
mus est syllaba.

Ergo: syllaba caseum rodit.

Pogrešek je tukaj to, da ima *mus* prvokrat svoje naravno značenje, drugičkrat pa gramatikalno. Sklep bi mogel slednjič poseben biti, ker se izvaja po tretje obliki.

3. Iz samo posebnih in samo nekavnih prednjih rekov ne more se sklep izvajati. Eden od prednjih rekov najmanj mora obči biti.

4. Ako je samo eden prednjih rekov poseben, je tudi sklep poseben, in ako je samo eden prednjih rekov nekaven, je tudi sklep nekaven. To pravilo izraževali so starci tako-le: conclusio sequitur partem debiliorem. (Pars debilior je nekaven in poseben prednji rek v razmeri s trdivnim in občim.)

5. Sklep prve oblike so sodi vsake kolikosti in kakovosti; druge oblike so vselej nekavni in tretje vselej posebni.

6. Prva oblika podaje sklepe s pomočjo subsumeije pojmov, druga s pomočjo nasprotnosti in tretja s pomočjo substitucije, zato imenujejo se sklepi prve oblike tudi sklepi subsumeije, druge oblike sklepi nasprotnosti in tretje sklepi substitucije.

7. Obče trdivni sklep izvaja se edino po načinu *Barbara* prve oblike. Obči nekavni sklep izvaja se po načinu *Celarent* prve oblike, po načinu *Camestres* in *Cesare* druge oblike in po načinu *Calmes* četrte oblike. Posebno trdivni sklep izvaja se po načinu *Darii* prve oblike, po načinih *Darapti*, *Disamis*, *Datisi* tretje oblike in po načinu *Bamalip* in *Dimatis* četrte oblike. Posebno nekavni sklep izvaja se slednjič po načinu *Ferio* prve oblike, po načinoma *Baraco* in *Festino* druge oblike, po načinih *Felapton*, *Bocardo* in *Ferison* tretje oblike in po načinoma *Fresison* in *Fesapo* četrte oblike.

Sklep ima tedaj enkrat obrazec soda *A*, četirkrat obrazec soda *E*, šestkrat obrazec soda in *I*, in osemkrat obrazec soda *O*.

Iz tega sledi, da se sod *A* najteže, in sod *O* najlaže izvaja.

Opazka. Omenjene načine izraževali so starci s temi-le stihovi.

Barbara, *Celarent* primae, *Darii*, *Ferioque*, *Cesare*. *Camestres*, *Festino*, *Baraco* secundae. *Tertia grande sonans* recitat *Darapti*, *Felapton*, *Disamis*, *Datisi*, *Bocardo*, *Ferison*, *Quarte Sunt* *Bamalip*, *Calmes*, *Dimatis*, *Fesapo*, *Fresison*.

Razve samoglasov *A*, *E*, *I* in *O* znamenitne so začetne črke *B*, *C*, *D* in *F*; dalje soglasi *S*, *P*. *C* in *M*, ker prve črke pokažujejo kateri načini so si medsebo podobni (n. pr. *Bamalip* in *Barbara*, *Cesare* in *Celarent*, *Darapti* in *Darii*); druge pa kažejo kako moramo spremenjati sode treh zadnjih oblik, da jih v načine prve oblike spremenimo. Črka *S* namreč pomeni čisti obrat (*conversio simplex*); *P* pomeni nečisti obrat (*conversio per accidens*);

C pomeni dokazovanje z nasprotnostjo (*contrapositio ductis per contralictoriam propos sive per impossibile*). *M* pomeni menjavo prednjih rekov (*Metathesis praemissarum*).

Starci izraževali znamenitost črk *S*, *P*, *M* in *C* s tem-le pravilom.

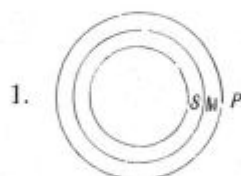
S vult simpliciter verti. *P* verti per accidens, *M* vult transponi, *C* per impossibile duci.

Ker je prva oblika temelj vsem drugim, zato se si uže starci prizadevali drugo in tretjo obliko v prvo zameniti. Sam Aristotel imel je načine druge in tretje oblike za nepopolne sklepe. Posebno mnogo bavili so se šolastiki s premenjavo ostalih oblik v prvo. To baš prouzročevalo je lažno misel, kakor da poslednje tri oblike ne bi bile samostalne oblike, temveč, da se njihovi načini morajo pred nego se sklep iz njih izvede, spremeniti v načine prve oblike. Zadnje tri oblike osnovane so na posebnih pravilih kakor prva; po njihovih načinih izvaja se sklep veljaven brez premenjave v načine prve oblike. Tudi načini drve oblike premene se lahko v načine drugih oblik, ali zato ostanejo oni vendar veljavni.

§ 65. Podobe, s katerimi se brezuvetni sklepi predočujejo.

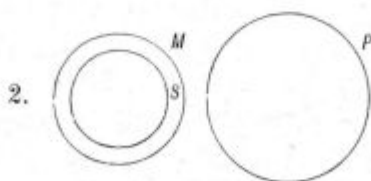
S pomočjo krogov morejo se vsi načini brezuvetnih sklepov predočiti in razjasniti. Medsebná razmera treh glavnih pojmov brezuvetnih sklepov stvarja podobe brezuvetnih sklepov, ako jih glede obsega medsebnó primerjamo.

Ker vrhnji rek načina *Barbara* prve oblike izreka, da je srednji pojem *M* v obsegu gornjega pojma *P* zadržan in spodnji rek trdi, da je dolnji pojem *S* še oži, ker je v obsegu *M* uže zadržan, zato nahaja se s tem za nesliveje v obsegu *P*. Način *Barbara* ima tedaj podobo:

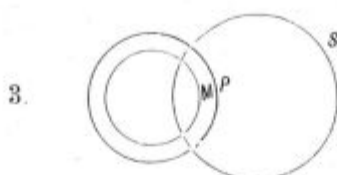
Ako *S* in *P* medsebnó zamenimo, tedaj predstavlja ta podoba podobo načina *Bamalip* četrte oblike.

Vrhnji rek načina *Celarent* izreka, da je *M* iz obsega *P* izločen; spodnji rek pa trdi, da je *S* v obsegu *M* čisto zadržan, zato mora tudi *S* iz obsega *P* izločen biti. Način *Celarent* ima tedaj podobo:

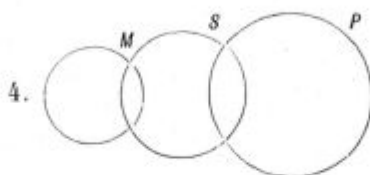
Isto podobo ima tudi način *Cesare*. Ako dalje *S* in *P* medsebnó zamenimo, tedaj ta podoba predstavlja tudi načine *Camestres in Calemes*.

Vrhnji rek načina *Darii* izreka, da je *M* čisto v obsegu *P* zadržan, in spodnji rek trdi, da je samo neki del obsega *S* v obsegu *M* zadržan, tedaj je baš ta del obsega *S* zadržan tudi v obsegu *P*. Način *Darii* ima tedaj podobo:

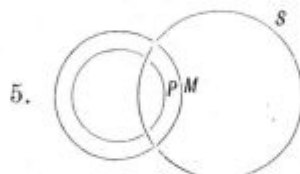

Isto podobo ima način *Datisi* tretje oblike. Ako pa *S* in *P* te podobe medsebojno zamenimo, tedaj predstavlja ta podoba tudi podobo načinu *Disamis* tretje oblike in načinu *Dimatis* četrte oblike.

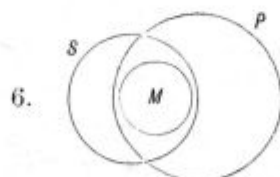
Vrhnji rek načina *Ferio* izreka, da noben *M* ni v obsegu *P*, spodnji rek pa trdi, da so samo nekateri *S* v obsegu *M*, zato se nekateri *S* ne nahajajo v obsegu *P*, drugi *S* pa se nahajajo v obsegu *P*. Ta način ima tedaj podobo:

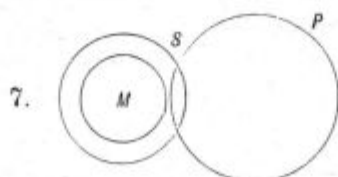
Ta podoba predstavlja ob enem tudi načine *Festino*, *Ferison* in *Fresison*. Ker vrhnji rek načina *Baroco* izreka, da je *P* v obsegu *M*; doljni rek pa trdi, da so samo nekateri *S* iz obsega *M* izločeni, zato so tudi samo nekateri *S* iz obsega *P* izločeni. Podoba tega načina je tedaj ta-le:

Prednja reka načina *Darapti* tretje oblike izrekata, da je *M* v obsegu *P* in *S* zadržan, in sklep trdi, da so samo nekateri *S* v obsegu *P*, tedaj mu je podoba ta-le:

Vrhnji rek načina *Felapton* tretje oblike izreka, da noben *M* ni v obsegu *P*, doljni rek pa trdi, da so vsi *M* v obsegu *S*; tedaj nekateri *S* niso v obsegu *P*, je trditev sklepa. Podoba tega načina je tedaj:

Isto podobo imata načina četrte oblike *Fesapo* in *Fresison*. Edino po 1. podobi moremo izvesti sklep, ki ima obliko soda *A*. Sklep v obliki soda *E* podaje 2. podoba, v obliki *I* 3. in 6. podoba, v obliki *O* podaje sklep slednjič 4., 5, in 7. podoba.

Opazka. Prvi rabil je kroge za razjasnilo brezuvetnih načinov profesor Ivan Krist. Lange v svojej leta 1712 izdanej knjigi „Nucleus Logicae Weisianae“, in ta način razjasnila izumel pa je Krist. Weise. Plouquet rabil je četverokote, Maass trikote mesto krogov, in Lambert slednjič črte. (Vidi Drobisch stran 96.)

(Dalje sledi.)

Pospešujmo branje dobrih bukev med Slovenci.

Od Bohorja. Ravnokar šinila mi je neka misel v glavo, ki se mi zdi dobra, zato jo hočem nemudoma razkriti vsemu slovenskemu učiteljstvu, sploh vsem prijateljem prave zavesti in svobode.

Revizija naših šolarskih knjižnic je tedaj gotova, a ni še gotov izkaz za šolarske knjižnice primernih sposobnih knjig, naloga naših glasil (v Mariboru in Ljubljani) je tedaj — vsaj jaz bi mislil tako — razglašati sodbo posameznih knjižničarjev po Štajerskem, Kranjskem Primorskem in Koroškem o slovenski otroški literaturi, da se razvidi, koliko zdrave, lahko prebavljive dušne hrane imamo danes na razpolaganje za našo šolsko mladino od 9.—14. leta in ali ni znabiti tudi že toliko primernih knjig za mladino, ki je šoli že odrasla, da bi se dale že v kratkem času, v začetku vsaj v večih selih osnovati knjižnice za šoli odraslo mladino. Čez razposajenost mladine med 14. in 20. letom, zlasti čez fante, tožuje se tu pa tam, menda ne vsikdar brez vzroka. — S takimi bukvarnimi pripravljali bi se pot do toliko priporočenih „ljudskih knjižnic“, kakoršnih ne bi smela pogrešati čez čas nobena župnija, oziroma nobena šolska občina. Sad, katerega jaz od takih knjižnic pričakujem, znabiti ne bi bil manjši, kakor oni, ki si ga obetamo od takozvanih „napredovalnih kurzov“.

Mnogoštevilne dobro vredjene „ljudske knjižnice“, ali če hočete „narodne bukvarne“ znale bi najizdatneje pospeševati: a) *zavednost* slovenskih državljanov, tedaj prostejše, samostalneje gibanje preplahega naroda našega; — b) *omiko in umno gospodarstvo*, česar posledica bi bila: manj prazne vere, manj surovosti in manj eksekutivnih prodaj med pešajočimi Slovenci; — c) *ugodnejše materijalno stanje*; vsled tega manjšalo bi se število prestopkov in hudodelstev med našim ljudstvom, katerih vzrok je največkrat sila, ki „kole lomi“.

Na tak način prišel bi toli zaničeyani Slovenec s časoma tudi na zvonaj do večje veljave.

„To pa vendar ne spada v naš strokovnjaški list; mar bi bil spisatelj ta sestavek raje poslal v „Slovenski Narod“, ali v „Slovenski Gospodar“, v „Popotniku“ je prostor le za „šolarske knjižnice“; že te nam dajejo zadosti novega posla!“ Prav imaš, častiti vgovornik; zato pa kar preidem k svari samej:

Znana mi je neka večrazrednica, na katerej si je razdelilo učno osebje nalogo revizije tamošnje šolske knjižnice že pred letih. V dotični imenik zapisano oceno posameznih knjig in knjižic naj tukaj brez imen pregledovalcev razglasim s povabilom, naj se to tudi iz drugih krajev naše lepe Slovenije stori, naj se sliši več ocen o vseh dotičnih knjigah, oziroma več sodov o istih bukvah, kajti take cenzure so subjektivne, tedaj le takrat prav zanesljive, ako se več ocen o istej knjigi bistveno vjema.*)

*) Zelo radi odpremo v ta namen poseben predalček v „Popotniku“ ter častite tovariše-učitelje prav vljudno vahimo, da nam ga marljivo napolnjujejo.

Učne osebe A, B, C v . . . so sledeče knjige iz domače šolske knjižnice pregledale, oziroma za šolarsko knjižnico določile:

1. „Zlate bukve“: to je dobra in zanimiva knjiga za razumne šolce.
2. „Slovenske večernice“ 28. zvezek: Šolarji v višjih oddelkih, čitajte to knjigo!
3. „Slovenske večernice“ 24. zvezek: je sposobna knjiga za šolarje najvišjega oddelka.
4. „Nebeška hrana“: Ta molitvenik je priporočila vredna knjiga za „bogoljubne duše“ sploh.
5. „Drobtince“ za leto 1848, po Slomšku namenjene „učiteljem in učencem, starišem in otrokom“ so, kakor vsi Slomšek-ovi izdelki, izvrstna knjiga. Z ozirom na natančno (temeljito) razlaganje 6. zapovedi božje v njej, daje naj se brati vendar-le zrelim šolarjem najvišjega razreda, oziroma oddelka — tedaj na zadnji učeni stopnji.
6. Knjiga „Robinzon“ bi se morala za otroke še-le predelati. Na strani 88., vrsta 13. je spodtakljiva. A.
Opomba: Ono knjigo pregledal in našel, da je — izvzemši ono 13. vrsto — mikavna knjiga za otroke, zlasti fante, kateri so vzemljepisju doma, tedaj za ona iz. višjega razreda, in te že zarad ilustracij, katere jo kinčijo. 12. vrsta: „Ali mi veš povedati. Petek, kdo te je vstvaril? 13. vrsta: „O, seveda moj oče“. Izbrisal sem „moj oče“ in knjiga je sedaj rabljiva. C.
7. „Nebeška krona“: bo ugajala zrelejším šolarjem, zlasti takim, ki se v veroznanstvu odlikujejo. Pregled. A.
8. „Izdajalec“: za odraščeno in najzrelejšo šolsko mladino.
9. *Iz koledarja za leto 1869:* Učencem kakor odrašenim v poduk in kratek čas.
10. *Iz koledarja a) za l. 1875, b) 1876, c) 1877:* a) Mladini kakor odraščeni v poduk in zabavo. — b) Že nekoliko izobraženim čitateljem sploh, zlasti bodočim go-podarjem v poduk. — c) Prekoristna knjiga najzrelejším učencem, že nekoliko izobraženim čitateljem sploh, zlasti gospodarjem in go-spodinjam v poduk.
11. *Iz koledarja za l. 1879:* Zrelejším učencem in učenkam v poduk in zabavo.
12. *Iz koledarja za l. 1883:* Učencem kakor odraščeni.
13. „Zgodbe sv. katoliške cerkve“: sme se slobodno posojevati učencem najvišjega razreda. Nad stranema 35. in 43. more se le pohujšavec (spridenec) spotikati.
14. „Umni sadjerejec“: je knjiga za šolsko mladino sploh, posebno pa za zrelejše kmečke fante in bodoče gospodarje.
15. „Slovenske večernice“ 34. zvezek: Ta knjiga je za zrelejše učence.
16. „Domače in tuje živali s podobah“ I., III., IV. in V. del: Prekoristna knjiga učencem kakor odrašenim.
17. „Šmarnice“: Bogoljubnim zrelejším učenkam in odraslim dekletam.
18. „Umni kmetovalec“ I., II. in III. snopič: Jako koristna knjiga najzrelejším učencem, bodočim gospodarjem.
19. „Križem sveta“: za zrelejše učence in odrastle kmečke fante.
20. „Slovenske večernice“ 35. zvezek: Priporočila vredna podučna knjiga za zrelejše učence in šoli odrastlo mladino. Pregled. B.

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Dunaj, 16. julija. Kakor poročajo tukajšnji listi je enketa, katero je učni minister sestavil, da prenaredi organični statut za izobraževališča za učitelje in učiteljice, ter ukaz glede izpitov za učitelje ljudskih šol, kakor so za ustanovljenje od tečajev za izobraževanje meščanskih učiteljev dokončala 14. t. m. svoja posvetovanja in se bodo baje dotične nove naredbe naučnega ministerstva že početkom prihodnega šolskega leta izvedle. Zatorej se vtegnejo tudi v kratkem razglasiti.

Po sklepih komisije, ki se le malo razločujejo od načrtov ministrjalnih poročevalcev ni se baje bati, da bi se sploh učni smotri naših izobraževališč za učitelje in učiteljice bistveno znižali. Le v nekaterih strokah utegne se iz pedagogično-didaktičnih vzrokov učna snov drugače razvrstiti. Najmanje pa zadene to pedagogiko, učni jezik, geografijo, kmetijstvo in še nekatere druge; najbolj pa naravopisje, zgodovino in godbo. Tako bode se baje preložila somotologija iz drugega v prvo, geologija pa iz četrtega v treje leto, in zgodovina, ki je dosedaj bila razdeljena na tri spodnja leta, bode se z drugim letom končala in v tretje leto preložila iz četrtega avstrijska zgodovina. Skoraj nespremenjen ostane učni načrt za pripravní razred. V učni načrt za tečaje za izobraževanje otročjih vrtnaric in učiteljic za ročna dela ima se sprejeti veronauk. Glede razmerja učnih ur vtegne se v učnem načrtu učiteljic število učnih ur nekoliko znižati in sicer v pedagogiki (le v drugem letu) v matematiki, naravoslovju, naravopisju, (v tretjem letu) in zgodovino (v četrtem letu). Pogoji, po katerih se sprejemajo gojenci v izobraževališča ostanejo dosedanja, le bode moral vsaki, ki hoče stopiti v tak zavod, se izkazati sè spričevalom od uradnega zdravnika, da je popolnoma zdrav. Letni izpiti bodo se opustili in na njih mesto pridejo po potrebi odločilne skušnje (Versetzungsprüfungen). Redna stopnica za klasifikovanje npravnega obnašanja, pridnosti in napredovanja, vjemala se bode z ono, ki je v navadi na srednjih šolah. Tečajji za izobraževanje meščanskih učiteljev osnovali se bodo na večjih učiteljiščih. Učitelji tukaj dobó za svoje delovanje posebno plačo od naučnega ministerstva M.

Iz Krškega, 9. julija. (Pedagogičsko društvo na Krškem) pričelo je ravnokar svoje delovanje in šteje že zdaj čez 40 udov. Namen tega društva je v prvej vrsti literarno delovanje na pedagogičkem polju, katero je ravno pri nas Slovencih še jako zanemarjeno. V to svrho izdajal se bode pedagogični letnik, ki bode prinašal v odlomkih celo občno pedagogiko in njeno zgodovino s posebnim ozirom na Slovanstvo (Komensky, Slomšek); potem pa tudi krajše spise pedagogično didaktično-metodičnega ali pa popularnoznanstvenega zapopadka (razen takih, ki so bolj primerni za šolske liste). Letnina znaša 1 gld. Iz teh doneskov zalagal se bode letnik, katerega vsak pravi in podporni ud dobi zastonj. Čisti preostanek izročil se bode vsako leto šolski družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Ob enem prav uljudno vabimo naše pisatelje, posebno učitelje ljudskih in srednjih šol k prijaznemu sodelovanju. Spisi naj se pošiljajo uredništvu „Pedagogičnega letnika na Krško do 31. decembra t. l., knjiga potem izide koncem aprila prihodnjega leta.

Društvo ima vsled svojih pravil neomejen delokrog, ter lahko zboruje povsodi, kjer ima ude. Ono se bode potegovalo tudi vedno za zboljšanje materialnega stanja — in sploh koristi učiteljstva. Zborovanja bodo vselej javno, torej tudi neudom pristopno, kjer se bodo razpravljala razna vprašanja o vzgoji, s posebnim ozirom na šolo in dom.

K pristopu uljudno vabimo ne le vse slovenske učitelje, ampak tudi naše razumništvo sploh, ker s tem podpirajo ne samo razvitek naše do-

mače pedagogične literature, marveč tudi prekristno družbo sv. Cirila in Metoda. Posebno pa opozarjamo k skupnemu delovanju bližnje kranjske in štajerske učitelje, kakor tudi one na Koroškem in Primorskem, kjer sedaj nimajo nobenega večega učiteljskega društva, ne šolskega lista. Sleherni slovenski učitelj naj dela na to, da pridobi kolikor je le mogoče, veliko podpornih udov, ki bodo pospeševali izdavanje obširne pedagogične knjige. „Viribus unitis“ naj nam bode vsem geslo. Toraj naprej na delo! Od napredka je odvisna boljša prihodnost naša in našega naroda.

J. R.—r.

Novice in razne stvari.

[Presvitli cesar] je krajnemu šolskemu svetu pri sv. Lovrencu (okr. Rottenman) podaril 200 gld. podpore za zgradbo nove šole in občini Kropi v isti namen 300 gld.

[Ravnateljstvo c. kr. zaloge šolskih knjig] na Dunaju izdalo je s 15. dnevom meseca junija novi katalog v tej zalogi izišlih šolskih knjig, kateri se brezplačno določijo vsaki šoli v pregled, katera ga pri dotičnem ravnateljstvu zahteva.

[Himen.] Gospod Ivan Koprivnik, vrli naš sotrudnik se je 20. t. m. v Kamici pri Mariboru z gospico Miciko Serneč-ovo poročil.

[Gospod Aleksander Mell] profesor na učiteljišču mariborskem imenovan je ravnateljem vzgojilnega zavoda za slepe na Dunaju.

Vabilo Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zboruje dne 12. avgusta v petrazrednici v Šmarju. K mnogobrojni vdeležbi vabi odbor.

Vabilo k občenemu zboru „Pedagogičskega društva“ za učitelje in šolske prijatelje v Krškem v dan 2. avgusta t. l. popoldne ob 2¹/₂ uri na vrtu g. Janeža. Spored: 1. Poročilo o delovanju začasnega odbora. 2. Razgovor o izdavanju „Pedagogičnega letnika“. 4. Razgovor o izboljšanju materialnega stanja učiteljstva. 4. Volitev v društveno vodstvo. 5. Posamezni nasveti K obilni udeležbi uljudno vabi učitelje in šolske prijatelje odbor.

Spremembe pri učiteljstvu.

Na Štajerskem. Gospod Anton Peternel, učitelj v Laškem trgu, imenovan je nadučiteljem pri sv. Jurju ob južni železnici. — Gosp. Peter Pavlin podučitelj v Manjšbergu, postal je učitelj pri sv. Vidu poleg Ptujca. — Gospod Franc Rozman, podučitelj pri sv. Ilu pri Turjaku, postal je definitivni na svojem mestu. — Gospod Franc Pfeifer, učitelj na 1. deški šoli, imenovan je nadučiteljem na 2. deški šoli v Mariboru. — Od letošnjih učiteljiščnih abiturijentov so nameščeni: g. Svtoslav Hauptman za podučitelja pri sv. Jurju na Sčavnici, g. Anton Godec v Trbovljah-Vode in g. Vekosl. Krivec pri sv. Ani na Krembergu.

Na Kranjskem. G. Josip Rustija je šel iz Št. Vida pri Vipavi v Orehek, g. Karol Češnik pa od tu v Št. Vid, zač. — G. Fettih-Frankheim Ludovik gre iz Knežaka na II. uč. službo v Metliko, zač. — Za trdno so postavljeni: g. Alojzij Erker v Srednji Vasi, gospod. Ivana Bregar v Dobropolji, g. Josip Ažman v Križah pri Tržiču, g. Anton Likozar v Goričah in g. Fran Luzner v Voklem.

Zahvala.

Blagorodni gospod Ferdo Černovšek, kr. držav. brzojavnemu uradu • načelnik — v pokoju na Krškem že več let sem, vsako leto zaporedoma pošilja tukajšnji šolski bukvarnici lepo število novih in najnovejših slovenski mladini pisanih knjig, vsakokrat v vrednosti 10—12 gld. Omenjeni gospod, velecenjeni rojak Šentjurski, pa tudi šoli odrastle mladine ne pozabi, dobro vedoč, kako uspešno upliva lepa knjiga na oblaženje šoli odrastlega mladenča ali mladenke; tudi tem skrbi za primerno izobrazujoče berilo; med slednje je posebno omeniti lično vezanih letnikov „Ljubljanskega Zvona“, kateri se jako marljivo in z uspehom čita, gospodičnam tukajšnjim se je posebno priljubil.

Zvrševaje soglasni sklep krajne učiteljske konference tukajšnje z 9. dne t. m. se visokocenjenemu gospodu za novi dokaz njegove naklonjenosti tukajšnji mladini, za poslanih 5 gld. kot donesek za novo šolsko zastavo, in dalje za lično vezan lanski letnik „Ljubljanskega Zvona“, najiskreneje zahvaljuje.

Vodstvo štirirazredne ljudske šole v Št. Jurju ob juž. žel.
15. dne julija 1886.

V. Jare,
prov. šolski vodja.

NATEČAJI.

Štv. 236.

Podučiteljsko mesto.

Na četrirazredni ljudski šoli se slovenskim učnim jezikom v Šmarju pri Jelšah umešča se podučiteljsko mesto z dohodki po tretji plačilni vrsti. Prošnje naj se vložijo do 4. dne avgusta 1886 pri krajnem šolskem svetu v Šmarju.

Okr. šolski svet v Šmarju dne 2. julija 1886.

Predsednik:
Netolická s. r.

Štv. 353.

Nadučiteljska služba.

Na dvorazredni ljudski šoli v Globokem se umešča nadučiteljsko mesto po IV. plačilni vrsti in prostim stanovanjem.

Prosilci za to mesto naj svoje redno obložene prošnje z dokazom, da so sposobni subsidiarno poučevati tudi katoliški veronauk potom predpostavljenega okr. šolskega sveta vložijo do 15. avgusta 1886 pri krajnem šolskem svetu v Globokem pošta Brežice.

Okr. šolski svet v Brežicah dne 15. julija 1886.

Predsednik
Rupnik s. r.

Štv. 471.

Služba pomožnega učitelja.

Po § 2 pravila za namestovanje se razpisuje služba samostalnega pomožnega učitelja za šolske okraje Maribor, Št. Lenart in Slov. Bistrica z dohodki podučitelja v drugem plač. razredu.

Prosilci naj pošljejo svoje prošnje do 15. avgusta t. l. okrajnemu šolskemu svetu v Mariboru.

Okr. šol. svet v Mariboru dne 11. julija 1886.

Predsednik:
Hein s. r.